

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. VI. Quandò valeat testamentum factum ad pias causas coram duobus
testibus sine Parocho.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

beros; quia illa cum spiritu Dei agantur, non subiacent legi positivæ *Bart. in repet. l. 1. n. 82. C. de Sacros. Eccles. Lapis all. 25 num. 2. Ant. Fran. in addit. ad Abb. in c. cum effes nu. 3. de Testam.* & ideo tam testamenta, quam legata ad pias causas etiam in foro seculari iudicari debent secundum canones, & iura divina, & naturalia, seu gentium *Abb. in cap. relatū 1. num. 2. & ibidem Couar. nu. 1. de Testam. Bart. in repet. d. l. 1. in fin. C. de Sacros. eccles. in testamento*
 51 verò inter liberos præsumitur parentum deliberatio erga liberos, cum naturalis stimulus urgeat Patrem ad cogitan. de filijs *amicissimos ff. de excus. Tut. Bald. in auth. quod sine n. 3. C. de Testam. Tiraq. de Priuil. pia caus. priuil. 3. in fin.*

S. VI.

Quando valeat testamentum factum ad pias causas coram duobus testibus sine Parocho

52 **S**upra diximus, testamentum factum ad pias causas coram duobus tantum testibus valere per textum in d. cap. relatū 1. de Testam. sed hoc procedit, si testamentum principaliter fiat causa pietatis, hoc est si ecclesia, aut pia causa instituta sit heres, tunc enim coram duobus testibus factum valet, etiam quoad legata prophana *Euerard. Lun. conf. 27. n. 2. 1. vol. 1. Grass. de Success. d. testamentum q. 18. num. 7. Gratian. discept. 605. num. 23. & seq. Barbos. de Jur. eccles. lib. 3. cap. 27. num. 96. &*

alij apud Dian. par. 7. tract. 6. ref. 4. & hanc esse communem dicit Clar. in d. testamētum q. 6. vers. sed quæres. Alioquin testamentum principaliter factum alio, quam pietatis respectu minus solemniter nõ instituta hærede pia causa nullū erit, non tantum quoad principale, sed etiam quoad legata pia in eo contenta *secundum Anton. de Butr. in cap. quod clericis n. 10. vers. idem puto de for. comp. Alex. conf. 41. num. 5. lib. 1. & conf. 177. n. 6. lib. 2. Ruin. conf. 1. num. 12. to. 2. Bartolom. Socin. conf. 5. numer. 11. vol. 3.*

53 Sed contrarium mihi videtur verius quoad legata pia, quæ etiã in tali casu debentur, etiam si testamentum, in quo fuerunt relicta, sit inualidum, ita tenet *Couar. in d. cap. relatū 1. num. 3. de Testam. Bart. in repet. d. l. 1. num. 60. C. de Sacros. Eccles. Federic. de Sen. conf. 217. per tot. Io. Antonius Rubens conf. 72. num. 5. ubi dicit hanc sententiam esse multum equam Tiraq. de Priuil. pia caus. priuil. 80. in fin. & alij plures, quos refert, & sequitur Dian. par. 7. tract. 6. ref. 3. & ratio est, tum quia legata pia non subiiciuntur subtilitatibus legum, ut d. Bart. loco cit. nu. 66. tum quia relicta in vltima voluntate etiam minus solemniter debentur naturali obligatione, secundum *Corneum conf. 278. nu. 1. vol. 1. ubi dicit hanc esse communem Doctorum sententiam Bonacin. in tract. de Contract. disp. 3. q. 1. pun. 3. nu. 2. & seq. & præcipue nu. 14.**

54 Ex quo sequitur primò, quod si testator cepit facere testamentū, vel

vel codicillum, & morte preuentus non absoluit, licet quoad alia irritum sit *l. si quis cum testamentu ff. qui testam. fac. poss. valet tamen quoad relicta pia, que in sua illa imperfecta dispositione iam expresserat Abb. in cap. 1. & penult. de success. ab intest. & alij apud Diana p. 7. tr. 6. ref. 19. qui de communi testatur, & hanc etiam esse communem dicit Bonacin. d. disp. 3. q. 1. prin. 3. n. 21. & in hoc testamento ad pias causas fauorabilius est testamento inter liberos: nam, si testator ceperit inter liberos testari, & facta institutione, & alijs legatis, priusquam faceret aliud legatum, quod adhuc erat faciendum, morte preuentus illud facere non potuit, tale testamentum non valet neq. substat etiam quoad iam perfecte disposita iuxta communem opinionem, *vt dicit Charus v. testamentum q. 9. in fin. & alij.**

56 Sequitur 2. quod licet vltima voluntas captatoria, scilicet, que pendet ex alieno arbitrio, seu que in alterius arbitrium confertur, regulariter non valeat, nihilominus in relictis ad pias causas valet *Bart. in repet. d. l. 1. n. 64. C. de sacros. eccles. & de communi testatur. Clar. in S. testamentum questione 6. vers. quarto infertur* que conclusio procedit tam in legatis, quam in institutione heredis *Bart. in l. captatorie ff. de leg. 1. l. 1. latè Gabr. commun. conclus. lib. 6. tit. de Pia causa concl. 3. n. 1. & 7. ubi dicit, hanc esse legis communem: quãuis hos terminos aliter explicet Marcellus Vulp. in Prax. Iudic. for. eccles. c. 10.*

n. 6. qui putat, captatoriã voluntatem proprie esse illam, per quam quis aliquem querit inducere, vt sibi, vel alteri commodum in vltima voluntate relinquat, non autem que in alienum confertur arbitrium, & citat *Cuman. in l. captatorias ff. de hered. instit. Seraph. decis. 359. n. 11.*

57 Immo etiam si non appareret expresse testatore voluisse testari ad pias causas, sed simpliciter dixerit, committo dispositioni Titij omnia bona mea, valet huiusmodi dispositio, & intelligitur Titius grauatus, vt omnia bona distribuatur ad pias causas *secundum vniuersiorem intellectum tex. in cap. cum tibi de testam. in quo conueniant communiter legiste, & Canoniste, vt notat idem Clar. loco cit.*

58 Sequitur 3. quod valet testamentum ad pias causas etiam sine institutione heredis, quia hæc necessaria est tantum iure ciuili *Tiraq. de Priuileg. pie caus. priuileg. 15. Barbat. conf. 8. vers. venio ad aliam dubitationem lib. 1. Paulus Castr. cõf. 97. lib. 1. & alij apud Dian. par. 7. tr. 6. ref. 22.*

59 Sequitur 4. quod liberis preteritis non solum legata ad pias causas substatentur, sicut & cetera, non pia *iuxta auth. ex causa C. de liber. preter. verum si instituta sit hæres pia causa substatentur etiam testamentum fauore pie cause dummodò eis relinquatur, legitima titulo legati, aut alio quouis titulo, licet non titulo institutionis, prout requiritur; quia quod iure institutionis debeat filiis relinqui legitima, est quadam iuris ciuilis observatio, que non est necessaria*

ria

ria in relictis ad pias causas, ut dicunt communiter Doctores cū Bart. in repet. d. l. 1. n. 62. C. de sacros. eccles. & ideo testamentum etiā nūtu conditum favore piæ causæ nō irritatur secundum communem DD. sententiam Clar. in S. testamētum q. 6. vers. quinto infertur Barbof. in d. cap. cum tibi n. 4. de testam. & alij.

61 Sequitur 5. quod valet testamētū ad pias causas etiā si hæreditas adita non sit, puta si ante aditam hæreditatem hæres decesserit, vel hæreditatem repudiauerit Bart. communiter receptus in repet. d. l. 1. nu. 65. & 66. C. de Sacros. Eccles. quia in eo cessat omnis solemnitas iuris ciuilibis.

62 Sequitur 6. quod testamentum conditum cum solemnitatibus iuris etiā ad pias causas reuocatur per secundum minus solemnem ad pias causas, hoc enim secundum testamentum est perfectum in sua specie, cum in eo non requirantur solemnitates iuris ciuilibis, ut supra diximus Bonacin. de contract. disp. 3. quest. 1. pun. 3. n. 16. ubi citat Bald. Iason. & alios Dian. par. 7. tr. 6. resolutione 26.

63 Sequitur 7. quod licet, vbi voluntas testatoris impleri non potest, legatum reddatur caducū vel habeat pro nō scripto, & ideo conuertendum sit in vtilitatem hæredis, vel grauati l. unica §. in primo C. de Caduc. tollen. hoc tamē non procedit in legaris pijs, quæ semper debentur, etiā si non possent adimpleri vel de facto, ut in d. cap. nos quidem de testam. vel de iure, ut in l. legatum 16. ff. de

usu, & vsufr. leg. res enim ad pias causas relictæ liberæ sunt à lucratiuorū inscriptionibus, ut d. gloss. in d. cap. nos quidem ver. in loco Sylu. ver. legatum 4. n. 12. & alij, quos refert, & sequitur Barbof. de off. & pot. Episc. par. 3. alleg. 83. n. 3.

§. VII.

Virum de relictis ad pias causas detrahatur falcidia.

64 **F**alcidia regulariter cessat in ijs, quæ ad pias causas relictæ sunt auth. similiter C. ad l. Falcid. & tradunt cōmuniter Doctores. quod indubiè procedit, quando relinquitur legatū piæ causæ simpliciter, & in genere; si verò relinquatur ad certum, & determinatum vsum, puta ad constructionem alicuius capellæ, aliqui Doctores ita distinguunt: aut voluntas testatoris adimpleri potest cum detractione Falcidiæ, & tunc detrahitur: aut non potest adimpleri, & tunc non detrahitur, Tinaq. de Priuil. piæ caus. priuil. 26. vers. secundo est limitandum Gabr. commun. conclus. lib. 4. tit. ad Trebell. conclus. 11. num. 11. sed verius videtur, quod in omnibus legatis ad piam causam indistinctè Falcidia detrahi non possit, quia text. in d. Auth. similiter, generaliter loquitur, & generaliter, & absq; hac distinctione loquuntur alij DD. Roman. cons. 239. nu. 2. Franc. de Aretio cons. 67. nu. 10. vers. prima est Decius cons. 299. num. 4. vol. 1. Decian. cons. 42. num. 17. vol. 2. Capra cons. 78. num. 23. præsertim si